

Kan man föda barn kan man också arbeta. Så resonerade försäkringskassan och sänkte sjukbidraget för tvåbarnsmamman Monica Träff. Nu har kammarrätten bestämt att hon har rätt till helt sjukbidrag. Det är individens arbetsförmåga som avgör, inte om man har fött barn.

– Jag är jätteglad. Äntligen har jag fått upprättelse, säger Monica Träff. I tre år har hon kämpat för att få försäkringskassan i Stockholms län att förstå att man kan sakna arbetsförmåga trots att man har fött barn.

Monica har svår värk i hela kroppen och har inte kunnat arbeta sedan 1994. 1996 fick hon diagnosen fibromyalgi och beviljades då helt sjukbidrag.

Ett år senare kom kallduschen. Monica hade just fött sitt andra barn och skulle förnya sjukbidraget. Men trots läkarintyg om att hon saknade arbetsförmåga, ansåg försäkringskassan att hon var tillräckligt frisk för att arbeta. Sjukbidraget sänktes till hälften.

Monica Träff vände sig till Reumatikerförbundet och fick hjälp av HSOs jurist Tomas Agdalen att överklaga kassans beslut. Ett överklagande som nu alltså resulterat i att kammarrätten ger henne rätt till helt

Monica vann mot försäkringskassan

sjukbidrag.

– Kammarrättens utslag innebär att försäkringskassan alltid måste titta på om personen är sjuk eller ej. Det är individens arbetsförmåga och ingenting annat som avgör vilken ersättning man ska ha.

Värk redan 1985

Monica Träff började känna av värken redan 1985. Då arbetade hon som frisör och hade egen salong. Värken och tröttheten blev bara värre och 1990 tvingades hon sälja salongen. Ett tag prövade hon att arbeta som vårdbiträde men klarade inte heller det. Värken var för svår. Efter utredning vid Riksförsäkringsverkets sjukhus i Tranås fick hon helt sjukbidrag 1996. Både hennes ordinarie läkare och läkaren i Tranås bedömde att hon saknade arbetsförmåga.

I april 1997 födde Monica Träff sitt andra barn och ungefär samtidigt skulle sjukbidraget förnyas. Men trots läkarintygen som visade att hon saknade arbetsförmåga ville försäkringskassans läkare dra in hela sjukbidraget.

Motiveringen var att hon hade fött barn. Och att hon dessutom hade planerat sin graviditet!

”Uppenbarligen har den försäkrade planerat sin graviditet. Då förefaller det sannolikt att den försäkrades tillstånd ej kan vara så alarmerande som framgår av läkarutlåtande. De hormonella omställningarna kan även tänkas vara positiva för den försäkrades allmäntillstånd. /.../ Förlängning av sjukbidraget bör ej komma i fråga”, skrev förtroendeläkaren i sin motivering.

– Det var så förnedrande. Försäkringskassans läkare hade överhuvudtaget inte träffat mig och ingen hade frågat hur jag klarade att ta hand om barnen. Hade de gjort det, hade de fått veta att det är min man och inte jag som sköter hemmet och barnen.

Att, utan undersökning, hänvisa till hormonella omställningar är också märkligt, tycker Monica. Det är

visserligen inte ovanligt att kvinnor med fibromyalgi kan må bättre under en graviditet, men hennes egen erfarenhet visar hur individuellt detta kan vara.

– När jag väntade mitt första barn kände jag mig lite bättre, men smärtorna och värken kom tillbaka ganska snart efter förlossningen. Och när jag väntade andra barnet upplevde jag ingen förbättring alls.

Monica Träff fick till slut halvt sjukbidrag. Försäkringskassenämnden gick inte lika långt som försäkringsläkaren, men hade samma motivering. Monica klarade att ta hand om sitt nyfödda barn – alltså var arbetsförmågan inte tillräckligt nedsatt för berättiga till helt sjukbidrag.

Monica fick rätt

Kammarrätten gör en annan bedömning. I domskälen framhålls bland annat att försäkringsläkarens yttrande har ett begränsat värde eftersom han varken har angett på vilka grunder han anser att andra läkare gjort en felaktig bedömning eller hur han kommit fram till sitt eget ställningstagande.

Vid en samlad bedömning av det medicinska underlaget och övriga omständigheter finner kammarrätten att Monica Träffs arbetsförmåga, i på arbetsmarknaden normalt förekommande arbeten, varit helt nedsatt under de perioder som överklagandet gäller.

Reumatikerförbundets ordförande Lena Öhrsvik är mycket nöjd.

– Det är en principiellt mycket viktig dom. Den visar att funktionshindrade kvinnor har rätt att bli gravida och föda barn, även om de är beroende av socialförsäkringssystemet för sin försörjning. Domen visar också att man kan ställa högre kvalitetskrav på försäkringskassans utredningsskyldighet. Ingen ska behöva acceptera att få sin ekonomiska situation så drastiskt förändrad utan sakliga skäl. Att en kvinna föder barn är inget sådant skäl.

Text Lotta Tillström